

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z geografii dla uczniów gimnazjów
województwa kujawsko-pomorskiego**

Etap wojewódzki – data 27 I 2017 r.

Kod ucznia: _____

Wynik: _____/100 pkt.

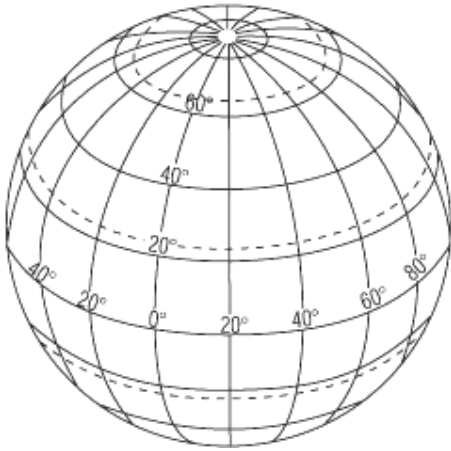
Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu powyżej swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój arkusz testowy jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy składa się z 15 stron i zawiera **36** zadań. Jeśli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku, zgłoś je natychmiast Komisji Konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia i wskazówki do każdego zadania.
4. Odpowiedzi zapisuj długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi. W zadaniach wielokrotnego wyboru poprawne odpowiedzi zaznaczaj zgodnie z poleceniem.
6. Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały zaznaczone lub wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
7. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
8. Na ostatniej stronie testu znajdziesz miejsce na brudnopis.
Brudnopis nie podlega ocenie.
9. Pracuj samodzielnie.
10. Nie wolno wносить telefonów komórkowych na konkurs.
11. Całkowity czas na wykonanie testu pisemnego wynosi **90 minut**.

Zadanie 1. (0 – 4 p.)

Na przedstawionym rysunku południków i równoleżników wykonaj polecenia:

A – Zakreskuj oczka siatki, w których położony jest obszar Polski.

B – Zaznacz punkty A, B, C, w których 23 września Słońce góruje na wysokości:

- A. 0°
- B. 50° po północnej stronie nieba
- C. $66^{\circ}33'$ po południowej stronie nieba

Źródło: Internet, Grafika

Zadanie 2. (0 – 1 p.)

Południe słoneczne w Więcborku ($53^{\circ}21'N$, $17^{\circ}30'E$) jest później niż w Bydgoszczy ($53^{\circ}10'N$, $18^{\circ}00'E$), a w Bydgoszczy później niż we Włocławku ($52^{\circ}39'N$, $19^{\circ}00'E$).

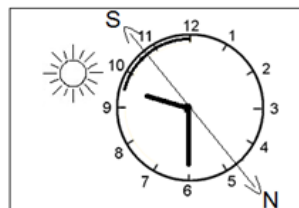
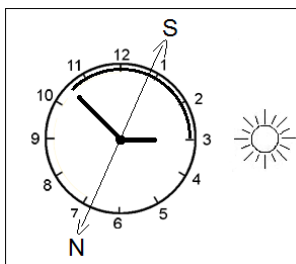
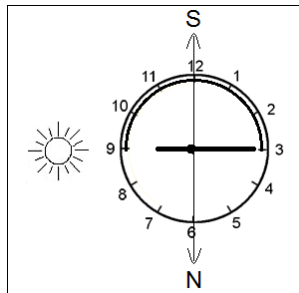
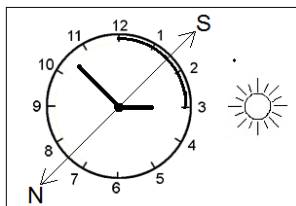

Wykorzystując podaną informację sformułuj i zapisz prawidłowość, dotyczącą zróżnicowania czasu słonecznego na obszarze Polski w zależności od długości geograficznej.

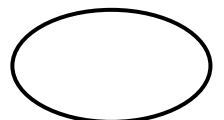
Odpowiedź:

Zadanie 3. (0 – 2 p.)

Skreśl dwa rysunki, które błędnie pokazują sposób wyznaczenia kierunków za pomocą zegarka ze wskazówkami.

Na podstawie: Internet, Grafika

Zadanie 4. (0 – 2 p.)

Połącz w pary miasto powiatowe w województwie kujawsko-pomorskim z rzeką, nad którą jest ono położone:

1. Tuchola	A. Drwęca
2. Brodnica	B. Wda
3. Świecie	C. Brda

1. 2. 3.

Zadanie 5. (0 – 1 p.)

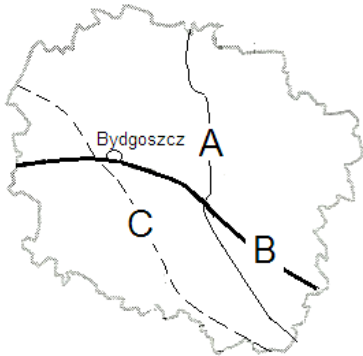
Wybierz odpowiedź. Płynąc w górę Wisły mijamy kolejno miasta:

A – Włocławek, Chełmno, Świecie,	C – Grudziądz, Świecie, Włocławek,
B – Grudziądz, Ciechocinek, Toruń,	D – Świecie, Włocławek, Ciechocinek.

Zadanie 6. (0 – 2 p.)

Na mapie województwa kujawsko-pomorskiego liniami A, B, C zaznaczono przebieg:

- działu wodnego między dorzecziami Wisły i Odry,
- Autostrady Bursztynowej (A – 1),
- Pradoliny Toruńsko – Eberswaldzkiej.

Wykonaj objaśnienia do mapy.

A.
 B.
 C.

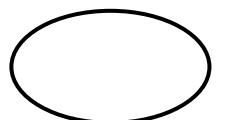
Na podstawie: Atlas geograficzny, Gimnazjum, W S i P, Warszawa 2009

Zadanie 7. (0 – 2 p.)

Wybierz odpowiedź A. lub B. i jej rozszerzenie 1. lub 2.

Słynny Rezerwat Cisy Staropolskie im. Leona Wyczółkowskiego w Wierzchlesie znajdujący się na skraju:

A.	Borów Tucholskich	utworzono dla ochrony	1.	kilku wiekowych okazów cisa japońskiego w Polsce.
B.	Puszczy Bydgoskiej		2.	jednego z największych naturalnych stanowisk cisa pospolitego w Europie.

Zadanie 8. (0 – 6 p.)

Turyści odwiedzili kilka ciekawych miejsc w województwie kujawsko-pomorskim. Na podstawie zdjęć obiektów architektonicznych rozpoznaj i podpisz miejscowości, które odwiedzili. Wpisz w odpowiednie miejsca na mapie numery odnoszące się do kolejnych etapów ich podróży.

Źródło: Internet, Grafika

1 -

2 -

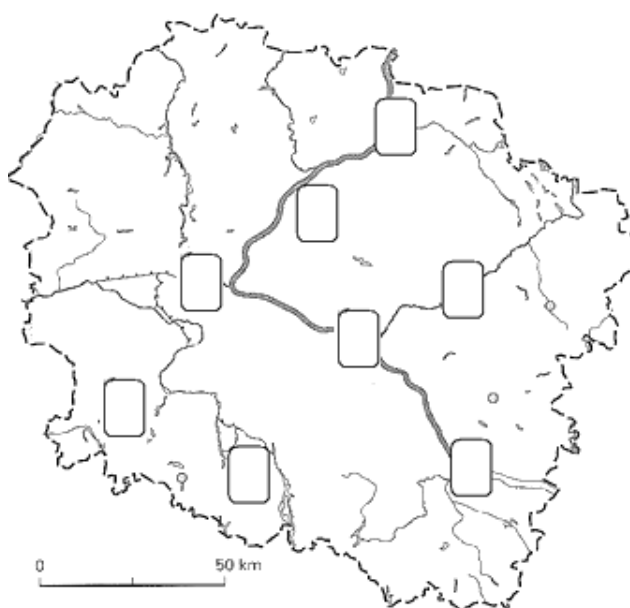
3 -

4 -

5 -

6 -

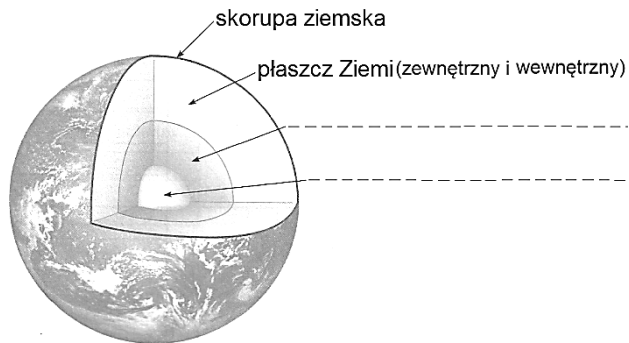
Na podstawie: Atlas geograficzny, Gimnazjum, W S i P, Warszawa 2009

Zadanie 9. (0 – 1 p.)

Rysunek przedstawia budowę wnętrza Ziemi. Uzupełnij opis rysunku nazwami warstw.

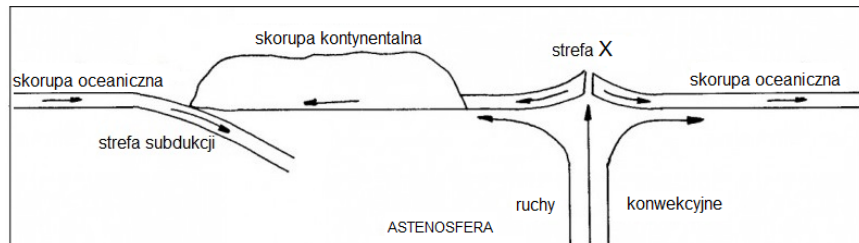
Na podstawie: Atlas geograficzny,
Gimnazjum, W S i P, Warszawa 2009

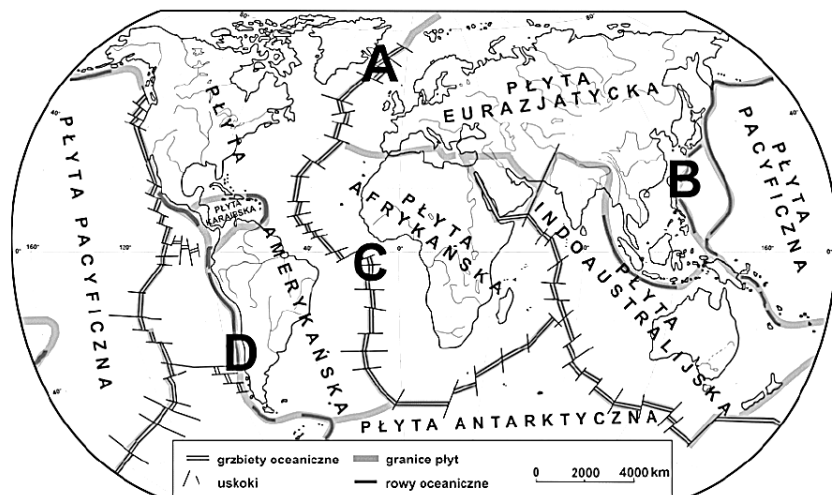
Zadanie 10. (0 – 3 p.)

Na rysunku przedstawiającym przekrój przez litosferę wyróżniono strefę X i strefę subdukcji, a na mapie zaznaczono literami A – D miejsca położone na granicach płyt litosfery.

Na podstawie: <http://geografia.opracowania.pl>

Źródło: www.cke.edu.pl

A – Podaj nazwę strefy X wyróżnionej na rysunku.

Odpowiedź: -

B – Przyporządkuj strefom miejsca ich występowania oznaczone na mapie literami A – D.

Odpowiedź: strefa X -

strefa subdukcji -

Zadanie 11. (0 – 2 p.)

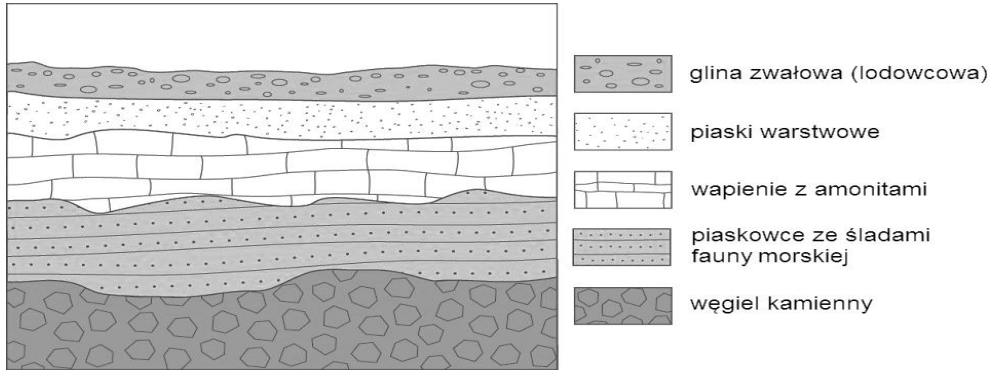
W podanym zestawie regionów świata podkreśl cztery o dużej aktywności sejsmicznej.

- Półwysep Labrador, Ural, Islandia, Wyspy Japońskie
Archipelag Malajski, Andy, Syberia, Nizina Chińska

Zadanie 12. (0 – 7 p.)

Na podstawie zamieszczonego przekroju geologicznego wykonaj polecenia:

Na podstawie: Internet, Grafika

A - Wpisz nazwy skał występujących na przekroju geologicznym według podanego kryterium:

Skała powstała z nagromadzenia szczątków roślinnych -

Skała powstała z nagromadzenia szczątków zwierzęcych -

B - Oceń prawdziwość każdego zdania. Przy zdaniach prawdziwych wpisz literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.

- Piaskowce i wapień powstały w morzu.
- Wszystkie skały należą do skał osadowych.
- Na tym terenie zachodziła działalność wulkaniczna
- W przeszłości geologicznej, na tym terenie rosła bujna roślinność oraz występowała pustynia lodowa.

C – Określ wiek:

- bezwzględny wapieni (nazwa ery)
- względny piasków warstwowych

.....

Zadanie 13. (0 – 2 p.)

Rozpoznaj na rysunkach dwie skamieniałości przewodnie. Uzupełnij luki w zdaniach ich nazwami i nazwami er geologicznych.

Piaskowiec z pochodzi z ery

Wapień z pochodzi z ery

Źródło: Internet, Grafika

Zadanie 14. (0 – 3 p.)

Uporządkuj wymienione wydarzenia w dziejach Ziemi – od najstarszego do najmłodszego - wpisując w kratki odpowiadające im numery.

1. Powstanie Gór Skandynawskich.
2. Wybuch Wezuwiusza, zasypujący Pompeje.
3. Powstanie Morza Bałtyckiego.
4. Rozwój lodowców górskich w Tatrach i Sudetach.
5. Szczytowy rozwój wielkich gadów.
6. Początek tworzenia się pokładów węgla kamiennego w Polsce.

najstarsze

--	--	--	--	--	--

 najmłodsze

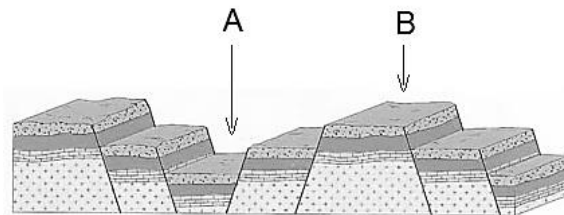
Zadanie 15. (0 – 2 p.)

W podanym zestawie pasm górskich Europy podkreśl cztery powstałe podczas alpejskich ruchów górotwórczych.

Ardeny, Pireneje, Ural, Dynarskie Wogezy, Betyckie, Harz, Apeniny

Zadanie 16. (0 – 2 p.)

Rozpoznaj i zapisz nazwy struktur tektonicznych oznaczonych na rysunku literami A i B.

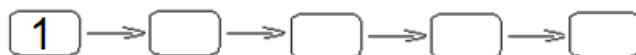
Źródło: Internet, Grafika

A. B.

Zadanie 17. (0 – 2 p.)

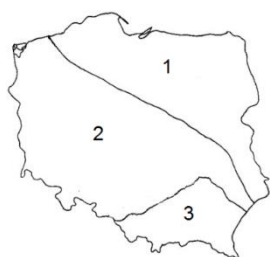
Uporządkuj podane wydarzenia tak, aby przedstawiały proces powstawania Sudetów.
Wpisz w kratki odpowiednie cyfry.

1. Osadzanie materiału skalnego w morzach i na lądach.
2. Naprężenia w skorupie ziemskiej, przerwanie ciągłości warstw skalnych.
3. Pionowe przemieszczanie warstw skalnych wzdłuż uskoków.
4. Przesuwanie się płyt litosfery i fałdowanie warstw skalnych.
5. Wyniesienie części górotworu na większą wysokość.

Zadanie 18. (0 – 3 p.)

Na mapie zaznaczono granice struktur geologicznych Polski.

- 1 - platforma wschodnioeuropejska
- 2 - platforma zachodnioeuropejska
- 3 - obszar fałdowań alpejskich

Źródło: Blżej geografii, Praca zbiorowa, WS i P, Warszawa 2012

A – Oceń prawdziwość każdego zdania. Przy zdaniach prawdziwych wpisz literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.

- Polska leży na pograniczu wielkich geologicznych struktur Europy.
- Najstarszy geologicznie obszar zaznaczono cyfrą 1, a najmłodszy cyfrą 3
- Na obszarze oznaczonym cyfrą 2 występują struktury fałdowe paleozoicznych i kenozoicznych ruchów górotwórczych.

B – Spośród podanych pasm górskich podkreśl trzy położone w zasięgu występowania platformy zachodnioeuropejskiej.

Góry Izerskie, Łysogóry, Gorce, Pieniny, Beskid Niski, Góry Sowie

Zadanie 19. (0 – 3 p.)

Podkreśl procesy rzeźbotwórcze, które doprowadziły do powstania wybranych atrakcji turystycznych.

Atrakcje	Proces
Klif w Trzęsaczu	wietrzenie / erozja / abrazja / korazja / akumulacja
Przełom Dunajca	wietrzenie / erozja / abrazja / korazja / akumulacja
Gołoborza na Łysicy	wietrzenie / erozja / abrazja / korazja / akumulacja

Zadanie 20. (0 – 3 p.)

Na mapach zaznaczono położenie obiektów geograficznych. Wybierz tytuły i podpisz mapy.

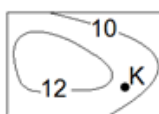
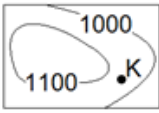
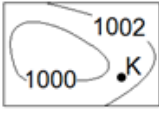
Tytuły: Parki narodowe, Obiekty wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, Miasta powyżej 200 tys. mieszkańców, Stolice województw.

Na podstawie: Atlas geograficzny, Gimnazjum, W S i P, Warszawa 2009

Zadanie 21. (0 – 3 p.)

Uzupełnij luki w tabeli przedstawiającej charakterystykę wybranych izolinii.

Linie na mapach łączące punkty o jednakowej wartości:	Mapa	Nazwa izolinii	Wartość zjawiska w punkcie K (z jednostką)
			11 °C
		izohiety	
ciśnienie atmosferyczne			

Zadanie 22. (0 – 4 p.)

Z każdego zestawu wyberz jeden element niespełniający kryterium przyporządkowania. Skreśl go i wyjaśnij, dlaczego nie pasuje do pozostałych.

- fen, regle, kosodrzewina, hale, turnie

Wyjaśnienie -

- pasat, monsun, huragan, bryza, zorza

Wyjaśnienie -

- step, pampa, preria, selva, sawanna,

Wyjaśnienie -

- szron, szadź, mżawka, rosa, gołoledź

Wyjaśnienie -

Zadanie 23. (0 – 1 p.)

Na mapie zaznaczono granice stref klimatycznych na obszarze Ameryki Południowej.

Na podstawie: www.cke.edu.pl

Wybierz odpowiedź. Który czynnik w największym stopniu zdecydował o znacznym odchyleniu, od przebiegu równoleżnikowego, granicy stref klimatycznych w rejonie zwrotnika Koziorożca?

- A – Duża wysokość n.p.m. na zachodzie kontynentu.
- B – Obecność ciepłego i zimnego prądu morskiego.
- C – Południkowy układ wielkich form rzeźby terenu.
- D – Duża powierzchnia bujnych lasów równikowych.

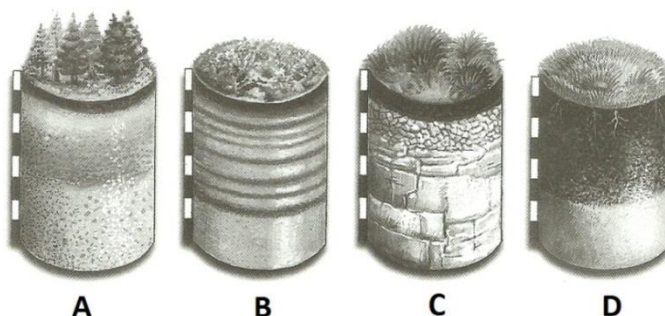

Zadanie 24. (0 – 3 p.)

Do podanego opisu dobierz nazwę typu gleby i profil glebowy. Wpisz do tabeli odpowiednie cyfry i litery.

Typ gleby:

1. mada
2. bielica
3. rędzina
4. czarnoziem

Źródło: Dudek E., Wójcik J., Geografia 3, Wydawnictwa Edukacyjne WIKING, Wrocław 2006

Opis	Typ gleby	Profil glebowy
Bardzo żyzna gleba o głębokim poziomie próchnicznym. Powstaje na skałach lessowych przy udziale roślinności trawiastej.		
Powstaje na skałach wapiennych. Odznacza się bogatym poziomem próchnicznym. Jest żyzna, ale trudna w uprawie.		
Powstaje z osadów rzecznych bogatych w składniki mineralne i organiczne. Jest żyzna, występuje w dolinach i deltach rzek.		

Zadanie 25. (0 – 4 p.)

W tabeli zestawiono cechy polskiego rolnictwa z cechami rolnictwa kraju Europy Zachodniej (Rocznik Statystyczny RP, GUS 2016).

W każdym zestawieniu wstaw odpowiedni znak < lub > tak, aby porównanie zawierało prawdziwe informacje.

Lp.	Cechy rolnictwa	Państwo	Znak < lub >	Państwo
1.	Udział zatrudnionych w rolnictwie.	Polska		Francja
2.	Towarowość rolnictwa.	Polska		Francja
3.	Przeciętna wielkość gospodarstw.	Polska		Francja
4.	Zużycie nawozów sztucznych.	Polska		Francja

Zadanie 26. (0 – 2 p.)

Oceń prawdziwość każdego zdania. Przy zdaniach prawdziwych wpisz literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.

- W Bełchatowie wytwarza się energię ze spalania węgla kamiennego.
- W Świnoujściu powstały nowoczesne zbiorniki do odbioru gazu ziemnego.
- Port w Gdańsku przystosowany jest do odbioru ropy naftowej z tankowców.

Zadanie 27. (0 – 2 p.)

Wybierz odpowiedź A. lub B. i jej rozszerzenie 1. lub 2.

Jednym z naturalnych żywiołów często nawiedzających Wyspy Japońskie jest

A.	tornado,	czyli	1.	silny wiatr wiejący z ogromną prędkością, przynoszący wysokie opady.
B.	tsunami,		2.	fala na oceanie wywołana przez podwodne trzęsienie ziemi lub wybuch wulkanu.

Zadanie 28. (0 – 2 p.)

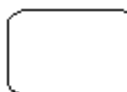
Źródło: Internet, Grafika

A - Rozpoznaj i zapisz nazwę strefy (regionu geograficznego) wyróżnionej na fragmencie mapy politycznej Afryki.

Odpowiedź:

B – Wybierz zestaw pojęć opisujący tę strefę.

- A – Pustynnienie, koczownictwo, ubóstwo, AIDS.
- B – Pasaty, hodowla zwierząt, wylewy rzek, makia.
- C – Trzęsienie ziemi, rzeki okresowe, turystyka, głód.
- D – Ekologia, susza, szarańcza, wysoka urbanizacja.

Zadanie 29. (0 – 5 p.)

Skreśl odpowiednią część pogrubionego tekstu tak, aby poniższe zdania poprawnie opisywały Stany Zjednoczone.

Stany Zjednoczone zaliczane są do krajów **emigracyjnych / imigracyjnych**.
 Mają wszechstronnie rozwinięty przemysł, w którym główną rolę odgrywa przemysł **metalurgiczny / wysokich technologii**. Rolnictwo wytwarza znaczne nadwyżki żywności, więc kraj należy także do czołowych **eksporterów / importerów** zbóż. Na naturalnych pastwiskach (preriach) prowadzi się **ekstensywny / intensywny** chów bydła. W rolnictwie zatrudniony jest **duży / niewielki** odsetek ogółu pracujących.

Zadanie 30. (0 – 5 p.)

W tabeli przedstawiono wybrane dane statystyczne o stanie, ruchu naturalnym i migracjach ludności Polski w 2015 r.

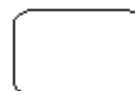
Powierzchnia Polski w tys. km ²	Stan ludności w dniu 1 I	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny	Imigracja	Emigracja	Saldo migracji	Stan ludności w dniu 31 XII
312,7	38 479	369		- 26		28	-16	

Źródło: Rocznik Statystyczny RP, GUS 2016

A - Wykonaj potrzebne obliczenia i uzupełnij luki w tabeli.

B - Podaj nazwę jeszcze jednego wskaźnika demograficznego, który można obliczyć na podstawie danych zawartych w tabeli. Oblicz wartość tego wskaźnika.

Odpowiedź:

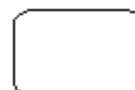
Zadanie 31. (0 – 2 p.)

Podkreśl dwa poprawne zestawienia różnicowania kulturowego ludności Europy.

- Niemcy – protestantyzm – język germański
- Litwini – katolicyzm – język słowiański
- Szwedzi – katolicyzm – język germański
- Albańczycy – islam – język romański
- Białorusini – prawosławie – język słowiański
- Ukraińcy – prawosławie – język romański

Zadanie 32. (0 – 2 p.)

U szereguj podane miasta Europy od położonych najdalej na północ do położonych najdalej na południe. Wpisz w kratki odpowiednie cyfry.

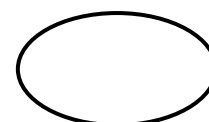

1	Bukareszt	4	Helsinki
2	Mińsk	5	Ateny
3	Sofia	6	Wilno

północ

--	--	--	--	--	--

południe

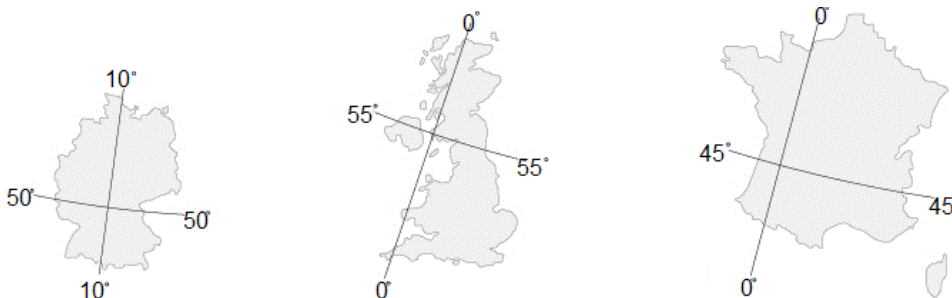

Zadanie 33. (0 – 3 p.)

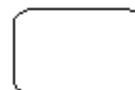
Na podstawie konturu i fragmentu siatki kartograficznej rozpoznaj i podpisz państwa Europy.

Źródło: www.dlanauczyciela.pl

Zadanie 34. (0 – 4 p.)

Na fragmencie mapy politycznej Europy niektóre państwa wyróżniono literami A - F, a cyfrą 1 oznaczono terytorium sporne.

A – Zakreskuj na mapie powierzchnię tych wyróżnionych państw, które należą do Unii Europejskiej.

B – Wybierz odpowiedź.

Wspólna cecha wyróżnionych państw to:

- A – Wszystkie powstały z rozpadu byłej Jugosławii,
- B – Należą do najbardziej rozwiniętych państw Europy,
- C – Położone są w całości na Półwyspie Bałkańskim,
- D – Znajdują się w strefie klimatu śródziemnomorskiego.

C – Wybierz odpowiedź.

Państwami sąsiadującymi z Czarnogórą (najmłodszym krajem Europy) są:

- A – Słowenia i Albania, C – Albania i Macedonia,
- B – Albania i Serbia, D – Serbia i Macedonia.

D – Wybierz odpowiedź.

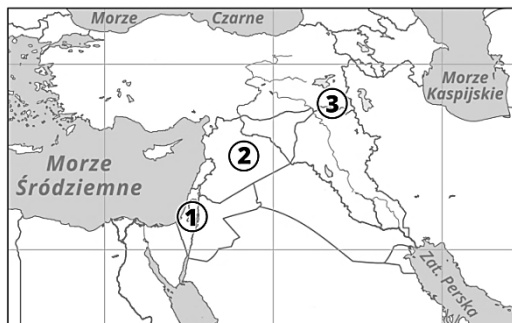
Atrakcjami turystycznymi kraju oznaczonego literą B są:

- A – Lodowce górskie, gorące źródła i stożki wulkaniczne.
- B – Świątynie w Sarajewie – synagogi, cerkwie, meczety.
- C – Wybrzeże dalmatyńskie i krasowe Jeziora Plitwickie.
- D – Pałace, zamki i kąpieliska nad jeziorem Balaton.

Zadanie 35. (0 – 2 p.)

Na mapie cyframi 1 - 3 zaznaczono miejsca niektórych współczesnych konfliktów na Bliskim Wschodzie. Każdemu obszarowi konfliktu przyporządkuj jeden opis.

Odpowiedź: 1. 2. 3.

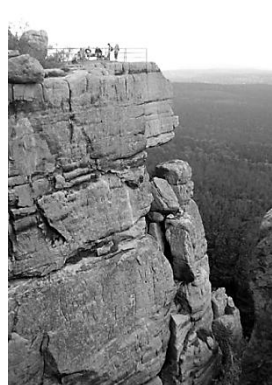
- A. Naród Kurdyjski, mieszkający na pograniczu kilku krajów, dążył do utworzenia własnego państwa. Obecnie stara się o uzyskanie pełnych praw, jako mniejszość narodowa.
- B. Długotrwały konflikt arabsko-izraelski. Palestyńczycy, wspierani przez część krajów arabskich, dążą do utworzenia własnego państwa. Okresy bez wojen wypełnione są atakami terrorystycznymi i lokalnymi starciami.
- C. Krwawa wojna domowa w Syrii. Obozy dla uchodźców w krajach sąsiednich są przepełnione. Wielu Syryjczyków wyrusza w dalszą drogę, przyczyniając się do masowego napływu imigrantów do Europy.

Zadanie 36. (0 – 3 p.)

Na zdjęciach przedstawiono wybrane przyrodnicze atrakcje turystyczne w Polsce.

Źródło: Internet, Grafika

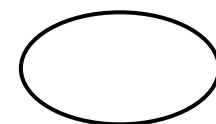

.....

A – Podpisz zdjęcia nazwami własnymi obiektów.

B – Wybierz odpowiedź. Wspólną cechą wymienionych atrakcji turystycznych jest:

- A – zostały wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO,
- B – znajdują się na terenie najwyższych pasm górskich w Polsce,
- C – są objęte ochroną w parkach narodowych,
- D – powstały w wyniku działania czynników endogenicznych (wewnętrznych).

Brudnopis